

Տարեկան գինն է 6 Արծաթ Մեկնոյն.
Վեցս Լանայ 30/1
Մեկ ծանուցումը տալին 2 ղուրու է
Սուրբ Գրուքի Գնեքը կանխիկ են:
Սուրբ Գրուքի Գնեքը ամեն ամսայ ինն են
Լինի կըսեցին:

Դուրս երթալիք լրացիլներուն նամբուն
ծախքը առ Գողթն վրայ է:
Կրթչոյս վերադարձաւ նամակ կամ օր եւ
իցն գրուքին Երթալիքին պիտի ուղ.
դուր. եւ ասանց նամբուն ծախքը լրաց
կողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Ե.Ջ.Գ.

Մեր արդոյ բաժանորդներէն անոնք որ կանխիկ բաժանորդներ լինելը սխալ հասկնալով լրացուցիւ բաժանորդողներ գետ չեն վճարած, կողալուին որ յաւա ջեկայ նոր տարեկանն առաջ պարտքերն լին լինելու չնորձ լինեն:

ԿԱՍԱՆԴՆՈՒԳՈՒՆ 19 ԴԵՏԵՄԲԵՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Եւս շարժու Եւրոպայէն եկած բազմաթիւ ամենալին քաղաքական կարիք որ լուր մը չեն բերեր: Մենք անգ միօրինակ խաղաղութիւն ու հանգստութիւն տալու բաժնէ առ պիտի:

Գեղեցիկ 2/14ին Եւրոպայէն իշխող նին մահուան երթող պարզաբան ըլլալով Եւրոպայէն թաղուհին իր արքունական ընտանեաց նորահասակ անդամներն ալ ի միասին առնելով, սիրելի առնանցին գետ լեզմանին այցելութեան դրոշմեր է, որոյ սուղը մինչեւ ցարդ խաղաղ կը պահէ: Բնաշխարհ լրացիլին անի տալիս առնալի սուղ մը պահէ իւր վրայ, և կը փափոքէ որ իւր միայնակ լինելը թողնուի, քիչ մ'ալ հասարակաց պարտականութիւնները կա տարելու դրոշմ: Իսկա է որ անդիական սահմանադրութիւնը պետութեան գլուխին շատ մեծ դրոշմ չթողնու, և քանի որ խորհրդարաններն և անոնց առջեւ պատասխանատու պաշտօնակներ կան հանարակաց գործերը եւ չեն մնոր, բայց և այնպէս շատ առիթներու մէջ թաղուհին ներկայութիւնը կարեւոր է իրեն պիտանի դարձնել: Եւս զորքը կորուստն են է որ անդիացեաց սրտին ծանր կուգայ: Ինչո՞ւ համար, կրտսն, թաղուհին կողմնակներու մէջ չպիտի դանուի, ինչո՞ւ համար պալատն ընդունելութիւններ ու հրաւերներ չեն: Ինչո՞ւ համար խորհրդարանը բացուած առնալ սովորական ճանին ինքը չխօսի: Օրաբանակը ազդ, որ իւր ամեն գործերն իր ձեռքը տանելով վեհապետին ուրիշ պարտաւորութիւն չթողնու, բայց եթէ այն որով մը այն կրնայ իւր ժողովրդը սիրելի ըլլալ և անոնց համակրութիւնը դրաւել:

Բայց եթէ Եւրոպայէն թաղուհին սուղ ընկղմեալ է, Վաղդիկ վեհապետ կողքը տիրութեան պատճառ մը չունի: Բո՞ւրիէ ինչ տոնախմբութիւններն ուր կը հրաւիրուին ամեն շարժում Գործիչ ծաղիկները համարուած անհաւատ անձինք, այս տարի ալ ոչինչ նուազ փառաւորացեալ կատարուեցան: Դեպքներ, ազնուականներ, բարձր պաշտօնակալք, քաջութեան, ճոխութեան, տաղանդի և գրականութեան մէջ նշանաւոր հանգիստացողք, չնախարհիկ գեղեցիկութեամբ փայլող օրիորդք և տիկնայք, կամ ի զգոյն գեղեցիկութեան՝ ազնուականութեամբ և պատուով միայն պանծացող շարքերներ, կայսերական շքեղ կաշակներուն մասնակից եղան, և որոտքութիւն, կարծա, պատահանքէս, և ուրիշ ինչ որ ամենափա

փուկ քաղաքակրթութիւնը կրնայ հեռուէ, բոլորն ալ անթերի ի դարձ գրուեցան:

Իստիկ Եւրոպայէն մայրաքաղաքին փոխադրութիւնն ընդունեց ըսելիք տաւելութեամբ, և Վեհապետ Եւրոպայէն էլ թաղուհին ալ իւր տարադրութեամբ փառաբացեց երեսփոխանաց ժողովին և Եւրոպայէն ընդունած օրէնքը: Այսու ի լի է հրամաններ գալեր և Գեղեցիկ, որպէս զի պատասխանութիւնները փութալու են, և յետեւ լինան պաշտօնատուներն ու մեծ ժողովներն ընդունելիք տեղերը շուտով կարգի դրաւին:

Եւրոպայէն ժողովը լուծուելէ առաջ քանի մ'առաջարկութեանց վրայ պիտի վիճարանէ, որոց առաջինն է՝ Իստիկ միւս կողմերն ի դարձ դրութեամբ պատմական օրէնքը (Եւրոպայէն) մէջ ալ դարձադրել ընել (վան զի մահուան պատիժը շատ ժամանակէ ի վեր Եւրոպայէն մէջ վերցած էր), և երկրորդը՝ երկրորդական ստացւածներն աղբային կաշուած համարելով կըրնին թռչի կապել: Եւս երկրորդ խնդիրը մեծ կարեւորութիւն ունի, զոր մեր ընթերցողաց բաւ ջատարհ աւելորդ կը համարենք, և ուրուն նիստամբ Իստիկ աղբային ժողովին մէջ ըլլալիք վիճարանութեանց վրայ կը փութանք հարկ եղած անդիականութիւնները առաջ:

Եւրոպայէն մէջ Զիւլտիկ զորապետը նշանաւոր ատենադատութիւն մ'ըրաւ, որուն մէջ մայրաքաղաքին փոխադրութիւնն անհրաժեշտ կը համարի պատեղազմական նկատմամբ: Գ. Զիւլտիկին, Իստիկ վերահսկողութեան վրայ խօսելով ըսաւ. «Գործեր ի վեր անշարժ եղող Իստիկ, այսօր նոր կենդանութիւն, նոր շունչ, նոր եռանդ առած կը կանգնի: Մեռելներու երկիրն իր դարձարաններէն 500 կամ 600 թնդաւ նոթներով 300000 դրոշմ երեսուն ելնելը տեսաւ: Մեռելը երկիրը 200 փաշտ աղբային պահապան դրք կը չառնէ, և անհամար կամաւորներ, որք ի պահանջէ հարկին փառհեմ որ բանակին յառաջագահը պիտի ըլլան: Մեռելը երկիրը բերքեր, պատմէշներ, հոր նաւատորմի մ'ունի և առաջին կարգի տեղութիւն մը կաշնող 22 միլիոն բնակիչ: Բայց ասիկա ալ տալին կայ: Եւս խաղաղիք որք համար դեռ քանի մը տարի առաջ կըսուէր թէ կ'ուրեւրէ անկարող են, այն խաղաղիքը շատ փոքուրդ ձախտատուները վարելոյն թէ՛ զինուորութեան գորշ զօրակալ և թէ՛ կամաւորաց կարիքը չաղկիւլ հաղուած:»

Գ. Զիւլտիկին Եւրոպայէն անգամայն դառնալով խօսքն այսպէս կաւարտէ. «Եթէ այս պատմութիւն փայլէ, Գործնայք, ձեր եկած քաղաքացի և գաւառացի ըսէք թէ խնդրուած գործողութիւններն անհրաժեշտ են Իստիկ փրկութեանը, գործութեանն ու ապագային համար, վերջ տա՛ն եղի՛ք որ ամեն մարդ պիտի հաւատայ ձեր բաժնին: Եթէ ըսէք թէ ապառաւ լինել, անհաւատ լինել, աղբային միութիւնը՝ այնպիսի բարիք են, որոց համար որչափ բարձր զին ալ վճարուի, տակաւին անոնց արժեքին նայելով ոչինչ է, ամեն

մարդ ձեզի պիտի հաւատայ: Օրհնութեան լինելը կը գործընէ մեծ գաւառներ, կը զօրացնէ հողին, և ժողովրդը աղբային բնաւ սրտ լինելը կը վաճառէ: Արմէթեոս կարող էր կան ի մարդ փոխալել, բայց գործողութիւնը միայն կրնայ մարդիկ զիւցազանց փրկել:»

Եւս ատենադատութեան պատերազմական եմին չհանրաւոր անդիականութեան միջ լրացիլը, և խրատ կուտայ Իստիկ որ աւելի իր դանձալին վիճակը բարեկարգելու հոգ տանի խնայութեամբ, քան թէ իւր պիտանի գինեղ վիճակը պահելով անհաւատութեան և անհրաժեշտ կործանման գետ հանի: «Եւս Իստիկ, կրտ Եւրոպայէն, աղիկ և մանաւանդ օրժան վարձութեան մ'անդիականութիւն ձը դուրս լինելու իւր դրոշմ աղբային իրեն քաշէ, թող խաղաղութեան և ապահովիք քաղաքականութիւն մ'ընդունի իւր պիտանի ունեցածները պահելով: Եւս ջանայ հինա իւր երկիրը դրաւորաց հեռաւորեկամական յարաբերութեանց մէջ մտնելու, այդ կերպով աւելի կրնայ յաջողի իւր սահմանադրութեան տարածելու, քան թէ իւր հիմնական անաւեր սպառնալիքութեամբ, արմատացեալ թշնամասիրութեամբ, և անյապ տնեմանք:»

Տեղութեանց այս սպառնալիքեղ հաշտութեան որչափ սուղ նստին արդէն նշանակած ենք: Սեկնայի Բրեսլաւ լրացիլին իրաց այս վիճակին վրայ խորհելով սա խրատները կուտայ Եւրոպայէն. «Եթէ որ Իստիկ, կրտ, այսօր իր պատերազմական ծախքը կիսով չափ պահուցնէ և մեք ուր օրինակին չհետեւինք, մի կ'որոշանէ թող կուտանք Իստիկ որ իւր զորութիւնները ժողով միջնեւ մեք կը ցրուենք: . . . Գեղեցիկ է չթողնել որ Իստիկ վարի մերկէն առաջ անցնի: Եթէ, ըստ քաղաքացի Գ. Սեկնայի, խաղաղական բանակը 100000 դրոշմ չափ նուազի, չենք զիտեր թէ մեք ինչո՞ւ համար նոյնչափ մարդիկ երկրորդործութեան և արուեստից չպիտի դարձունենք:»

Կիւ Եւրոպէն եկած վերջին լուրերը խիստ նպաստաւոր են հիւսիսայնոց զէնքերուն: Էրման գրապետը հարաւորաց Բոսնիայ-Երաւալ ըսուած ծովեղերեաց քաղաքն աւեր է, որով իր բանակը հիւսիսայնոց նաւատորմին հետ հաղորդակցութիւն հաստատուէ: Արաւի թէ Սափա նա քաղաքն ալ աւեր է՝ 11 հազար հաւաքային զօրք դերի բռնելով:

Հիւսիսայնոց Թոմաս զորապետն ալ սաստիկ հարուած մը տուէր է հարաւորաց նոց Զուա զորապետին և 40 թնդանոթ թէ 5000 ալ զօրք դերի աւեր է:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐԵՆՔ

ԼԵԱԳԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆ Ա.

ԸՆԴՀԱՆՐԱՊ ՏՐԱՍԽԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՕԻ 1.

Քաղաքական կամ վարչական նիւթից վրայ խօսող բնաւ որ և է լրագիր

կամ պարբերական լինելով, ո'ր լրագրու և ըլլայ, թէ՛ կանոնաւորապէս և որոշեալ օրեր և թէ՛ տեղաւոր կամ անկանոն կերպիւ հրատարակելի, չկրնայ հանուիլ կամ հրատարակուիլ առանց հրամանի կայսերական կառավարութեան:

Հրաման տաւալու խնդիրը հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին պիտի ուղղուի՝ եթէ խնդրոյն հեղինակը Բ. Գրան հարտակ է: Իսկ եթէ օտար տեղութեան հարտակ է, խնդրողին արտաքին դրոշմ պաշտօնէին պիտի ներկայացնէ: Խնդրողը լրագիրն ընդունող պաշտօնատուին ալ սոյն օրինաց Յոգ յօդուածին մէջ սահմանեալ պայմանաց կատարումն ստուգելէ ետեւ՝ հրաման պիտի շնորհէ, և պէտք եղած հրամանագիրը լրագրութեան գլխունէն պիտի տրուի:

ՅՕԻ 2.

Եթէ լրագիրն կամ պարբերական լինելով հրատարակութիւնը տեղութեան գաւառներուն մէկուն մէջ պիտի ըլլայ, հրաման տաւալու խնդիրը կուտակալին պիտի ներկայացուի: Նա ալ՝ նախընթաց յօդուածին արժանաբարութեան համաձայն արտաքին դրոշմ կամ հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին պիտի դրի: Հետեւաւոր Յոգ յօդուածին մէջ սահմանեալ պայմանաց կատարումն ստուգուելէ ետեւ՝ հրամանագիրը կուտակալին պիտի դրի:

ՅՕԻ 3.

Եւս յօդուածին մէջ յիշուած հրամանը պիտի արուի այն ամեն օսմանեան հարաւորաց, որ 30 տարին լրացուցած են, և տեղութեան պատմական օրինաց մէջ նշանակեալ ոճիկներու կամ յանցանաց համար դատապարտութիւն մը կրած չեն և իրենց քաղաքային իրաւունքը լիովին կը վայելեն: Եւս հրամանն օտարազգեաց ալ պիտի տրուի՝ սահմանաժեշտ պայմանաւ՝ որ ներկայ օրէնքին յառաջ եկած պարտականութեանց և յանձնարարութեանց մասին, ինչպէս նաեւ լրագրական յանցանաց համար կրելիք պատժոյ մասին օսմանեան հարաւորաց պիտի նմանին և օսմանեան ատեններուն իրաւասութեանները միայն պիտի դանուին:

ՅՕԻ 4.

Հրաման տաւալու խնդրողին հետ յարաբեր մ'ալ պիտի ներկայացուի՝ հրատարակելի լրագիրն տեղութեան կամ պատասխանատու անորէնէն ստորագրեալ, և մէջ պիտի նշանակուին հրատարակելի լինելու անունը, պարբերականութեան պայմանները և ո'ր պալատին մէջ տպուելիք: Տեղը կամ պատասխանատու անորէնը պարտական պիտի ըլլայ իր լրագիրն կամ պարբերական լինելով ամեն մէկ լինելուն հրատարակութեան ժամանակ՝ ստորագրեալ օրինակ մը դրիլ և Գ. Գ. լրագրական գլխունէն կամ գաւառի կուտակալին:

Լրագիրն ամեն օրինակներուն ներքեւ տիրոջ կամ պատասխանատու անորէնէն տպեալ ստորագրութիւնը պիտի դանուի:

Միայնալը հետեւեալ թուով:

Խմբագիր-Տնօրեն
Կ. Ս. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՄ ԼՐԱԴՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՄ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ